

Hoofdstuk 5: "Milieu-effectrapportage"

juni 1993

Inhoud

5.1	Inleiding	5
5.2	Milieu-effectrapportage	7
5.2.1	Inleiding	7
5.2.2	Doel van de m.e.r.	7
5.2.3	Opzet van de m.e.r.-procedure	8
5.2.4	Typen m.e.r.	11
5.2.5	Relaties met andere wetgeving	14
5.2.6	Wie moet een MER opstellen?	14
5.2.7	Te bereiken eindresultaat	14
5.3	M.e.r. gericht op locatiekeuze	17
5.3.1	Doel van een locatie-MER	17
5.3.2	Wanneer een locatiekeuze-MER?	17
5.3.3	Opbouw en kosten van een locatiekeuze-MER	17
5.4	M.e.r. gericht op inrichtingsniveau	19
5.4.1	Doel van een inrichtings-MER	19
5.4.2	Wanneer een inrichtings-MER?	19
5.4.3	Opbouw en kosten van een inrichtings-MER	19
5.5	Geraadpleegde literatuur	21

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk "milieu-effectrapportage" van de Leidraad Storten wordt ingegaan op milieu-effectrapportage en de relatie met het storten van afvalstoffen.

Na een algemene beschouwing over milieu-effectrapportage (m.e.r.) en de daarbij betrokken partijen zal nader worden ingegaan op milieu-effectrapportage voor de locatiekeuze van een stortplaats (locatiekeuze-m.e.r.) en voor de vergunningverlening (inrichtings-m.e.r.).

Dit hoofdstuk is met name gericht op initiatiefnemers welke bij de planning van (de uitbreiding van) een stortplaats met milieu-effectrapportage te maken krijgen. Daarnaast kan dit hoofdstuk het bevoegd gezag en belangstellenden een globaal inzicht verschaffen in milieu-effectrapportage. Uitgebreidere informatie is te vinden in de "Handleiding milieu-effectrapportage". Daarbij moet aangetekend worden dat april 1992 een aanpassing van het Besluit Milieu-effectrapportage heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de richtlijn van de Europese Gemeenschap inzake milieu-effectrapportage. Eén van de consequenties daarvan is dat het be- of verwerken van chemische afvalstoffen in oprichtingssituaties zonder drempel m.e.r.-plichtig is geworden.

Dergelijke informatie is nog niet verwerkt in de Handleiding. Overigens zal er eind 1993 een geheel nieuwe Handleiding verschijnen, mede naar aanleiding van de algehele herziening van het Besluit milieu-effectrapportage, welke eind 1993 zijn beslag krijgt.

In het als achtergronddocument bij deze Leidraad Storten opgestelde document "Handleiding m.e.r. voor stortplaatsen" wordt uitgebreid ingegaan op richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport (MER). Dit document geeft initiatiefnemers en het bevoegd gezag een beeld van de eisen welke in het algemeen gesteld worden aan de inhoud van een MER voor de aanleg of uitbreiding van een stortplaats.

5.2 Milieu-effectrapportage

5.2.1 Inleiding

In de jaren zeventig ontstond de behoefte aan een wettelijk instrument dat preventief zou gaan werken op het ontstaan van milieu-problemen. Tot die tijd waren er alleen sectorale wetten (Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Wet luchtverontreiniging, Afvalstoffenwet, Wet geluidhinder etc.), gericht op het oplossen van milieu-problemen.

Milieu-effectrapportage (m.e.r.) is een op preventie gericht instrument. Beslissingen over een aantal nauw omschreven activiteiten die naar verwachting relatief grote invloed hebben op het milieu mogen pas worden genomen nadat de m.e.r.-procedure is doorlopen en een milieu-effectrapport (MER) is opgesteld. Het "Besluit m.e.r." is in september 1987 van kracht geworden en is geregeld als een Algemene maatregel van Bestuur. Milieu-effectrapportage vormt een onderdeel van de Wet milieubeheer (Wm).

De afkorting m.e.r. duidt het gehele proces aan van het tot stand komen van een milieu-effectrapport (inclusief Startnotitie, inspraak, evaluatie etc.). De afkorting MER staat voor het rapport als zodanig.

5.2.2 Doel van de m.e.r.

M.e.r. is er op gericht het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt in twee doelen:

- **Kennisdoel:** M.e.r. moet ervoor zorgen dat het bevoegd gezag bij het nemen van beslissingen (voor het storten van afval zijn dit bijvoorbeeld beleid, locatie en inrichting) de benodigde (milieu-)informatie in huis krijgt om een gewogen besluit te nemen. Het Besluit m.e.r. schrijft daarom eisen voor aan de inhoud van het MER. In het MER dienen niet alleen alle relevante milieugevolgen van de voorgenomen activiteit te zijn beschreven, maar tevens van de alternatieven. Bovendien schrijft het besluit voor dat er een vergelijking van de alternatieven gemaakt moet worden;
- **Besluitvormingsdoel:** Aan het einde van de m.e.r.-procedure dient er een volledig en gedegen MER te zijn opgesteld. Het Besluit m.e.r. schrijft voor dat in de toelichting op het besluit waarvoor het MER is opgesteld, aangegeven moet worden hoe met de informatie uit het MER rekening is gehouden: de motiveringsplicht. Ook moet worden aangegeven hoe met de ingebrachte adviezen en inspraakreacties rekening is gehouden. Een andere vereiste in de wet die bijdraagt aan het meewegen van milieugevolgen in de besluitvorming, is de verplichting voor het bevoegd gezag richtlijnen voor de inhoud van het MER vast te stellen. Dit betekent dat het bevoegd gezag al vroeg in de besluitvormingsprocedure verplicht is na te denken over de milieugevolgen van de activiteit en alternatieven voor deze activiteit.
Daarnaast schrijft de wet voor dat bij opstellen van de richtlijnen en toetsing van het MER advies gevraagd wordt aan een onafhankelijke groep deskundigen: de Commissie voor de m.e.r. Haar adviezen zijn openbaar, hetgeen leidt tot een grotere invloed van de informatie in het MER in de besluitvorming.

Als laatste kan de "verruimde besluitvorming" genoemd worden. Ongeacht wat de bestaande, sectorale wetgeving daarover zegt, moet bij het nemen van een m.e.r.-plichtig besluit rekening gehouden worden met alle milieugevolgen.

5.2.3 Opzet van de m.e.r.-procedure

Als eerste stap dient bepaald te worden of het verplicht is om een m.e.r.-procedure te doorlopen. De m.e.r.-plichtige activiteiten en de eventuele drempelwaarden zijn vastgelegd in het Besluit milieu-effectrapportage. De voor het storten van afval van belang zijnde passages uit het "Besluit m.e.r." zijn samengevat in tabel 5.1.

Tabel 5.1: Activiteiten en besluiten op het gebied van afvalverwerking waarop m.e.r. van toepassing is

ACTIVITEITEN	GEVALLEN	BESLUITEN
Verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, autowrakken en andere - al dan niet van bedrijven afkomstige - afvalstoffen, met uitzondering van afvalstoffen, afkomstig van instellingen van intramurale en extramurale gezondheidszorg		Vaststelling van de plannen, bedoeld in de artikelen 4, eerste lid, 21, eerste lid, 25, eerste lid, 26, eerste lid, van de Afvalstoffenwet (Stb. 1980, 549), dan wel het treffen van de regeling, bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Afvalstoffenwet, voor zover deze plannen of regeling betrekking hebben op: <ul style="list-style-type: none"> - de methode van de definitieve verwerking van afvalstoffen, - de daarvoor te creëren voorzieningen, of - de locatie van die voorzieningen of inrichtingen
Oprichting van een inrichting voor: <ol style="list-style-type: none"> a. het verbranden van afvalstoffen, andere dan bedoeld onder 19.1 b. het zich van zodanige afvalstoffen ontdoen door ze op of in de bodem te brengen c. het anderszins bewerken en verwerken van zodanige afvalstoffen met uitzondering van bouw- en slooafval 	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een inrichting: <ul style="list-style-type: none"> - als bedoeld onder a., met een capaciteit van 25.000 ton per jaar of meer - als bedoeld onder b., met een capaciteit van 500.000 m³ of meer - als bedoeld onder c., met een capaciteit van 25.000 ton per jaar of meer, met dien verstande dat voor zuiveringsslib de capaciteit, bedoeld in het eerste en derde streepje, wordt berekend op basis van 20% droge stof 	De besluiten waarop hoofdstuk 3 van de wet van toepassing is

Het belangrijkste criterium is de hoeveelheid te storten afval. Indien meer dan 500.000 m³ afval zal worden verwerkt (zowel nieuwe stortplaatsen, alsook uitbreiding van bestaande stortplaatsen) is de m.e.r.-plicht van toepassing.

Bij de totstandkoming van het MER zijn diverse actoren in de verschillende fasen actief. De volgende partijen kunnen worden onderscheiden:

- **De initiatiefnemer** is degene die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen en is verantwoordelijk voor het (laten) opstellen van een MER;
- **Het bevoegd gezag** is de overheidsinstantie die bevoegd is over de voorgenomen activiteit(en) een besluit te nemen. Voor stortlocaties is in principe de provincie het bevoegd gezag voor de Milieuvergunning, alsmede de waterkwaliteitsbeheerder voor de vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- **De Commissie voor de milieu-effectrapportage** is ingesteld door de ministers van VROM en LNV en heeft een onafhankelijke status. De Commissie brengt voor elk m.e.r.-project advies uit aan het bevoegd gezag zowel ten aanzien van de inhoud ("advies-richtlijnen") als de kwaliteit ("toetsing") van het op te stellen MER. Aan haar adviezen wordt een groot gewicht toegekend omdat deze onafhankelijk, deskundig en openbaar zijn;
- **De wettelijke adviseurs** hebben voor de te nemen besluiten een adviserende taak. Vaste wettelijke adviseurs zijn de Regionale Inspecteur milieuhygiëne en de Directeur landbouw, natuur en openluchtrecreatie in de provincie;
- **De insprekers:** diegenen (individuen, verenigingen of organisaties) die in de milieu-effecten van een activiteit geïnteresseerd zijn en hun mening kenbaar willen maken ten behoeve van de besluitvorming.

In de m.e.r.-procedure kan een aantal fasen (zie ook tabel 5.2) worden onderscheiden. Vanaf de start van een m.e.r.-procedure voor een stortplaats tot en met het moment dat besluitvorming over de vergunningaanvraag plaatsvindt, moet rekening worden gehouden met een tijdsbestek van minimaal 16 maanden.

- *Fase 1:* Het begin van de m.e.r.-procedure wordt gevormd door de openbare bekendmaking van een "**startnotitie**". De startnotitie wordt opgesteld door de initiatiefnemer. In de startnotitie worden het voorgenomen initiatief en het doel daarvan globaal beschreven. Het doel van de startnotitie is om ten behoeve van de inspraak alle betrokkenen te informeren over het voornemen van de initiatiefnemer. Een helder opgestelde startnotitie, waarin duidelijk is aangegeven wat het doel van de voorgenomen activiteit is, kan in de verdere procedure veel vragen voorkomen. Daarnaast dient de startnotitie informatie te verschaffen over de voorgenomen activiteit en de alternatieven waarmee het doel van de voorgenomen activiteit óók kan worden bereikt. De inhoudseisen aan een startnotitie zijn vastgelegd in het Besluit startnotitie milieu-effectrapportage. De startnotitie wordt ingediend bij het

bevoegd gezag, welke zorgt voor de openbare bekendmaking.

- *Fase 2:*

Opstelling van de **richtlijnen** voor de inhoud van het MER (zie ook de "Handreiking m.e.r. voor stortplaatsen"). De richtlijnen worden opgesteld door het bevoegd gezag, mede op basis van de inspraakreacties en het advies van de Commissie voor de m.e.r.

De richtlijnen zijn veelal grotendeels gebaseerd op het advies van de Commissie voor de m.e.r. De Commissie bespreekt overigens altijd een concept van haar advies met het bevoegd gezag. De initiatiefnemer wordt daarbij ook uitgenodigd. Bij deze gelegenheid wordt de mogelijkheid geboden om over de inhoud van het advies van gedachten te wisselen en de Commissie te wijzen op eventuele onjuistheden in haar advies.

Afwijken van de richtlijnen is mogelijk wanneer daar goede redenen voor zijn en dit gemotiveerd wordt aangegeven in het MER.

- *Fase 3:*

Opstelling van het MER.

De opstelling van het MER is een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Voor de opstelling van het MER gelden geen termijnen. Gezien de complexiteit van het onderwerp moet worden uitgegaan van een opstellingstijd van minimaal 6 maanden. In het geval de initiatiefnemer niet de benodigde kennis in huis heeft, wordt het MER (of delen daarvan) uitbesteed aan een adviesbureau. Tijdens de opstelling van het MER dient ook gewerkt te worden aan de opstelling van de vergunningaanvraag of het ontwerp van het plan waarvoor het MER wordt opgesteld. MER en vergunningaanvraag/ontwerpbesluit worden tegelijkertijd ingediend bij het bevoegd gezag.

Voor de initiatiefnemer bestaat de mogelijkheid om, voorafgaand aan de indiening van het MER bij het bevoegd gezag, een oordeel aan (het secretariaat van) de Commissie voor de m.e.r. te vragen. Het verdient aanbeveling dit met het bevoegd gezag af te stemmen. Aan een dergelijke informele voorttoetsing kunnen geen rechten worden ontleend.

- *Fase 4:*

Aanvaardbaarheidsbeoordeling van het MER.

Deze beoordeling vindt plaats door het bevoegd gezag. Het MER wordt getoetst aan de richtlijnen en aan de inhoudseisen die aan een MER worden gesteld volgens de Wet milieubeheer. In sommige gevallen roept het bevoegd gezag bij haar aanvaardbaarheidsbeoordeling de hulp in van de Commissie voor de m.e.r.

Tegelijkertijd wordt beoordeeld of de vergunningaanvragen ontvankelijk zijn.

Indien het rapport aanvaardbaar is en de vergunningaanvraag ontvankelijk, vindt publicatie plaats. Is het rapport niet aanvaardbaar dan dient bijstelling door de initiatiefnemer plaats te vinden.

- *Fase 5:* **Inspraak en toetsing** van het MER door de Commissie voor de m.e.r.
 Na publicatie van het MER heeft iedereen minimaal 4 weken de tijd om op de inhoud van het MER, en het ontwerp van het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld, te reageren. In deze periode vindt tevens een openbare hoorzitting plaats.
 Eén maand na sluiting van de inspraaktermijn brengt de Commissie voor de m.e.r. een toetsingsadvies over het MER uit aan het bevoegd gezag. De Commissie betreft de inspraakreacties bij de opstelling van haar advies. Zij toetst het MER aan de richtlijnen zoals deze door het bevoegd gezag zijn vastgesteld en gaat na of de informatie in het MER juist is en overeenkomt met de stand van de wetenschap.
 Ook van haar toetsingsadvies bespreekt de Commissie een concept met het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. In haar advies geeft de Commissie een eindoordeel over het MER (voldoende of onvoldoende voor de besluitvorming) en geeft zij aan op welke onderdelen het MER eventueel aangevuld zou moeten worden.
- *Fase 6:* **Besluitvorming.**
 Het bevoegd gezag maakt haar besluit bekend, waarin zij aangeeft op welke wijze met de informatie uit het MER en de ingebrachte adviezen en inspraakreacties rekening is gehouden.
- *Fase 7:* **Evaluatie.**
 Nadat de activiteit is voltooid dienen de voorspelde effecten te worden gemonitord en te worden gecontroleerd. Indien nodig moet corrigerend worden opgetreden. In de vergunning is een verplicht evaluatieprogramma opgenomen. Hierin wordt aangegeven op welk tijdstip en door wie welke activiteiten moeten worden uitgevoerd en wanneer aan het bevoegd gezag moet worden gerapporteerd.
 Er bestaat een duidelijke wisselwerking tussen het MER, de evaluatieverplichting en het intern milieuzorgsysteem. De informatie uit het MER kan gebruikt worden bij de opzet van het milieuzorgsysteem en de informatie die het milieuzorgsysteem oplevert kan weer gebruikt worden bij de MER-evaluatie.

In tabel 5.2 zijn zowel de procedure als de rol van de actoren en de te verrichten werkzaamheden in een schema samengevat.

5.2.4 Typen m.e.r.

Voor afvalverwerking is m.e.r. van toepassing bij besluitvorming op drie niveaus: het beleidsniveau, het niveau van de locatiekeuze van

afvalverwerkingsinrichtingen en het inrichtingsniveau (vergunningverlening).

Bij m.e.r. gericht op beleidskeuzes moet in dit geval worden gedacht aan de m.e.r.-procedure die parallel aan het opstellen van een provinciaal milieuplan moet worden doorlopen. Hierin worden strategische keuzes gemaakt ten aanzien van bijvoorbeeld de verdeling storten/verbranden, de rol van hergebruik, het beleid ten aanzien van stortplaatsen (minder stortplaatsen van toenemende grootte). Indien in het provinciaal milieuplan besluiten worden genomen over de locatie van afvalverwerkingsinrichtingen dient het MER ook hierop gericht te zijn. De provincie stelt het milieuplan op en is initiatiefnemer voor de m.e.r.

Indien in het provinciaal milieuplan voor een bepaalde afvalstroom is bepaald dat er een verwerkingslocatie gezocht moet worden, zal de vergelijking van de locaties middels een MER gericht op locatiekeuze moeten geschieden. Dit MER is erop gericht de verschillende locaties op hun invloed op het milieu met elkaar te vergelijken. Het bevoegd gezag zal hierover uiteindelijk beslissen.

Ten behoeve van de vergunningverlening voor een locatie wordt een inrichtings-MER opgesteld. Hierin vindt een toetsing plaats van de mogelijke alternatieven en varianten voor de inrichting van de stortplaats. Daarnaast wordt aangegeven welke milieu-effecten hiermee gepaard gaan. Ook in dit geval zal het bevoegd gezag tenslotte beslissen.

De Leidraad Storten is gericht op het niveau van de afvalverwerkingslocatie en de inrichting daarvan. Het opstellen van een MER gericht op beleidskeuzes zal daarom in dit kader buiten beschouwing blijven.

Tabel 5.2: Fasen in de m.e.r.-procedure, handelingen, resultaten en inhoud

Meest betrokken partijen	Fasen in de procedure	Belangrijkste handelingen	Form van de resultaten	Inhoud van de resultaten
IN, BG, WA	1. Voorfase	<ul style="list-style-type: none"> IN specificeert zijn voornemen IN bekijkt of voornemen m.e.r.-plichtig is IN voert informeel vooroverleg met BG, Commissie m.e.r. e.a. IN meldt de m.e.r.-plichtige activiteit aan BG 	<ul style="list-style-type: none"> aanmelding van voornemen en indienen startnotitie 	<ul style="list-style-type: none"> aanduiding van: <ul style="list-style-type: none"> doelstelling de activiteit te nemen besluiten beperkingen door eerdere overheidsbeslissingen milieugevolgen
	2. Vooroverleg (max. 3 maanden) (+ max. 2 als IN, BG)	<ul style="list-style-type: none"> BG behandelt aanmelding BG vraagt advies WA en Commissie m.e.r. BG organiseert inspraak BG en IN hebben overleg BG maakt richtlijnen 	<ul style="list-style-type: none"> bekendmaking voornemen en publieke startnotitie advies richtlijnen van de Commissie m.e.r. richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> richtlijnen voor de inhoud van het MER waarin nader is aangegeven welke onderwerpen en aspecten per onderdeel van het MER dienen te worden uitgewerkt
	3. Opstellen milieu-effectrapport (onbepaalde tijd)	<ul style="list-style-type: none"> IN maakt MER en stuurt dit naar het BG 	<ul style="list-style-type: none"> milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> beschrijving van: het doel, activiteit en alternatieven, de milieugevolgen daarvan en een vergelijking, het bestaande milieu, de besluitvorming en leemten in kennis
	4. Beoordeling aanvaardbaarheid (neen, max. 6 weken, ja, publieke blikatie binnen 2 maanden of samen met aanvraag)	<ul style="list-style-type: none"> BG bekijkt of MER aanvaardbaar is Zo nee, bijstellen door IN 	<ul style="list-style-type: none"> niet aanvaardbaar: mededeling met motivering welaanvaardbaar: bekendmaking van het milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> motivering van niet-aanvaarden
	5. Inspraak/advies + toetsing (min. 1 maand + daarna max. 1 maand voor Comm. m.e.r.)	<ul style="list-style-type: none"> BG organiseert inspraak en vraagt advies aan WA BG vraagt advies aan Commissie m.e.r. 	<ul style="list-style-type: none"> resultaten inspraak en advies toetsingsadvies van Commissie m.e.r. 	<ul style="list-style-type: none"> oordeel over kwaliteit en volledigheid
	6. Besluitvorming	<ul style="list-style-type: none"> BG bereidt besluit voor BG neemt besluit 	<ul style="list-style-type: none"> besluit over de activiteit bekendmaking besluit 	<ul style="list-style-type: none"> motivering van het besluit overwegingen over alternatieven, opmerkingen en adviezen programma evaluatie-onderzoek
	7. Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> BG verricht evaluatie 	<ul style="list-style-type: none"> evaluatie-verslag bekendmaking verslag 	<ul style="list-style-type: none"> waargenomen gevolgen beoordeling van de gevolgen

legenda:

IN = initiatiefnemer

BG = bevoegd gezag

WA = wettelijke adviseurs

Commissie m.e.r. = Commissie voor de milieu-effectrapportage

5.2.5 Relaties met andere wetgeving

De m.e.r. voor stortplaatsen heeft de meest directe relatie met de Wet milieubeheer (Wm) aangezien het opstellen van een MER meestal voortkomt uit het indienen of voorbereiden van een aanvraag voor een milieuvergunning. Voor het lozen van afvalwater is een lozingsvergunning volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) vereist.

In het schema opgenomen in het hoofdstuk "Juridisch kader" van de Leidraad, zijn de relaties tussen de verschillende wetten en de plaats van de m.e.r. weergegeven.

5.2.6 Wie moet een MER opstellen?

Een MER wordt opgesteld door, of in opdracht van, de initiatiefnemer. Voor een MER gericht op locatiekeuze zal dit veelal de provincie of een intergemeentelijk samenwerkingsverband zijn.

Het inrichtings-MER wordt opgesteld door de vergunningaanvrager. Dit kan zowel de provincie, een samenwerkingsverband, als een particuliere onderneming zijn.

Een MER moet de relevante milieugevolgen beschrijven. Dit heeft tot gevolg dat zeer diverse en gespecialiseerde kennis (geohydrologie, geluid, constructies, afwerking) vereist is. Het inschakelen van een daarin deskundig en onafhankelijk bureau, dat bovendien bekend moet zijn met alle procedures, verdient in zo'n geval aanbeveling. Het bureau stelt het MER op en treedt namens de initiatiefnemer op naar het bevoegd gezag. De kosten hiervan worden gedragen door de initiatiefnemer. Het MER wordt in een samenspel tussen de initiatiefnemer en het bureau opgesteld. De eindverantwoordelijkheid blijft in alle gevallen bij de initiatiefnemer.

5.2.7 Te bereiken eindresultaat

De gemaakte keuzes ten aanzien van de locaties of inrichting moeten duidelijk in het MER tot uitdrukking komen. Dit betreft zowel de keuzes die gemaakt zijn voordat het m.e.r.-traject werd opgestart (bijvoorbeeld beleids- of locatie-keuze), maar ook de keuzes die tijdens de m.e.r. zijn gemaakt.

Er dient verder op gelet te worden dat, gezien de rol van het MER binnen de besluitvorming, het rapport voor een breed publiek begrijpelijk is. Dit zal de begripsvorming vergroten en daardoor eventueel wantrouwen bij insprekers kunnen wegnemen c.q. verkleinen.

In het kort kan de opbouw van een MER als volgt worden weergegeven:

- inleiding;
- doel en probleemstelling (aanleiding, doel, aanbodscenario's);
- te nemen en eerder genomen besluiten;
- beschrijving van de voorgenomen activiteit;
- ontwikkeling en beoordeling alternatieven;
- bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling;
- milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;

- vergelijking van alternatieven;
- leemten in kennis;
- aanzet evaluatieprogramma.

5.3 M.e.r. gericht op locatiekeuze

5.3.1 Doel van een locatie-MER

Het doel van een locatiekeuze-MER is ten eerste het aangeven van de onderscheidende (milieu)kwaliteit van de verschillende locaties waar een afvalverwerkingsinrichting eventueel kan worden aangelegd en ten tweede het voorspellen van relevante effecten op het milieu die per locatie op kunnen treden.

5.3.2 Wanneer een locatiekeuze-MER?

Een locatiekeuze-MER dient te worden opgesteld wanneer het besluit over de locatie nog niet vastligt in een streekplan of in een provinciaal milieuplan (voorheen het provinciaal afvalstoffenplan, PAP). In een locatiekeuze-MER worden de in aanmerking komende locaties tegen elkaar afgewogen.

Een locatiekeuze-MER kan in sommige gevallen ook noodzakelijk zijn bij de uitbreiding van een bestaande stortlocatie. De voorgenomen uitbreiding wordt dan afgewogen tegen de effecten van een (nieuwe) alternatieve locatie.

Bij het formuleren van alternatieven voor een stortlocatie moet rekening worden gehouden met genomen en te nemen besluiten ten aanzien van onder andere:

- Vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer en het daaraan gerelateerde provinciale milieubeleidsplan;
- Vergunningverlening op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewater;
- Ontheffing op grond van de Provinciale ontgrondingenverordening (deponie op land, deponie in de bodem);
- Vigerend streekplan, vigerend bestemmingsplan (Wet op de ruimtelijke ordening);
- Stortbesluit Bodembescherming.

(Zie ook schema in "Juridisch Kader")

5.3.3 Opbouw en kosten van een locatiekeuze-MER

De opbouw die in paragraaf 1.7 is gegeven kan ook voor een locatiekeuze-MER worden gehanteerd.

De startnotitie en de richtlijnen van het bevoegd gezag vormen het uitgangspunt voor de opstelling van het locatiekeuze-MER. Op basis van een verwacht afvalaanbod kan een voorgenomen initiatief (= grootte van de stortplaats) worden ontwikkeld. Dit voorgenomen initiatief wordt in de startnotitie globaal beschreven. In de startnotitie is het studiegebied waarbinnen de potentiële stortlocatie wordt geselecteerd aangegeven.

In de startnotitie kan al een eerste inperking van de in aanmerking komende gebieden zijn opgenomen. Verdere inperking zal in het verdere verloop van de m.e.r.-procedure plaatsvinden. Deze verdere inperking, de daarbij gehanteerde harde randvoorwaarden en beoordelingscriteria, is een

iteratief proces tussen initiatiefnemer, bevoegd gezag en adviesbureau waarbij de gedurende het proces verworven inzichten tot bijstelling van de gekozen locatie(s) kunnen leiden.

Uiteindelijk zullen er meerdere locatie-alternatieven ontwikkeld worden waaronder een meest milieuvriendelijk alternatief (de locatie die vanuit milieu-oogpunt de meest gunstige is). Daarnaast wordt een nulsituatie beschreven (niet doorgaan van het voorgenomen initiatief). Voor de verschillende alternatieven zal veelal één standaard-inrichting gehanteerd worden als basis voor de globale effecten-studie. De effecten-studie richt zich op de volgende aspecten:

- bodemgebruik;
- bodem, grond- en oppervlaktewater;
- lucht;
- geluid;
- flora, fauna en ecosysteem;
- landschap, cultuurhistorie en geomorfologie;
- woon-en leefmilieu.

Deze effecten-studie zal globaal zijn aangezien dit alleen dient ter onderbouwing van de keuze uit verschillende locaties. Voor een inrichtings-MER moet de studie veel uitgebreider zijn.

De locatie-alternatieven worden met elkaar vergeleken. Het bevoegd gezag dient het uiteindelijke besluit te nemen.

De praktijk geeft aan dat de kosten van een locatiekeuze-MER meestal variëren tussen f 150.000,- en f 250.000,-. De kosten worden onder andere bepaald door de grootte en aard van het te onderzoeken gebied, aard van de te bergen afvalstoffen, de grootte van de aan te leggen stortplaats, het reeds verrichte werk etc.

5.4 M.e.r. gericht op inrichtingsniveau

5.4.1 Doel van een inrichtings-MER

Het doel van het inrichtings-MER is om een beschrijving te geven van de inrichtingsmogelijkheden van de stortplaats en de effecten van deze inrichting op de omgeving, waarmee in de besluitvorming een gefundeerde afweging kan worden gemaakt.

5.4.2 Wanneer een inrichtings-MER?

Als de locatie van de aan te leggen/uit te breiden stortplaats vastligt en de capaciteit van de stortplaats meer dan 500.000 m³ bedraagt, dient een inrichtings-MER opgesteld te worden.

Een MER zal in een dergelijk geval, bij een nieuw aan te vragen of te wijzigen milieuvergunning, bij de aanvraag gevoegd dienen te worden.

Het kan overigens voorkomen dat een vergunningaanvraag wordt ingediend voor de aanleg of uitbreiding van een stortplaats zonder dat een m.e.r. is uitgevoerd voor de locatiekeuze.

Indien bij de locatiekeuze geen duidelijke milieu-afweging heeft plaatsgevonden dient in principe alsnog een locatiekeuze-m.e.r. te worden uitgevoerd. Indien er wél een gedegen milieustudie aan de locatiekeuze ten grondslag ligt dient in ieder geval in het inrichtings-MER een onderbouwing van de locatiekeuze gegeven te worden.

5.4.3 Opbouw en kosten van een inrichtings-MER

De opbouw die in paragraaf 2.7 is gegeven kan worden gehanteerd waarbij in een inrichtings-MER tenminste de volgende zaken aan de orde moeten komen:

- Probleem- en doelstelling met daarbij een overzicht van de genomen en te nemen besluiten;
- Voorgenomen activiteit. Hierbij dienen de volgende zaken toegelicht te worden:
  - . omvang van de (uitbreiding van de) stortplaats en aanbodsscenario's (aard, samenstelling, hoeveelheden en prognoses);
  - . aanleg en inrichting van de stortplaats;
  - . transport en ontsluiting;
  - . gebruik en beheer (onder andere stortplan, percolaatbehandeling);
  - . overige voorzieningen op het terrein van de inrichting, bijvoorbeeld een puinbreekinstallatie of een depot voor klein chemisch afval (KCA);
  - . eindafwerking en nazorg (onder andere monitoring-systeem).

Indien het een uitbreiding van de bestaande situatie betreft moet in de studie ook de bestaande situatie worden beschreven;

- Een uitwerking van de voorgenomen activiteit en een aantal reële inrichtingsalternatieven. Bij deze alternatieven dienen altijd het voorkeursalternatief en het meest milieu-vriendelijke alternatief te worden meegenomen. Ook dient een nulsituatie (niet doorgaan van de voorgenomen activiteit) te worden beschreven. In het geval van een uitbreiding van een stortplaats dienen ook saneringsmaatregelen voor de bestaande stort (bijv. in het geval van het ontbreken van een onderafdichting) aan de orde te komen;

- Een inschatting van de milieu-effecten van de ontwikkelde inrichtingsalternatieven. De effectenstudie wordt veel gedetailleerder uitgevoerd dan voor een locatie-MER het geval is. De onderzochte milieu-compartimenten zijn hetzelfde (zie 3.3);
- Een vergelijking van de alternatieven.

Op basis van de praktijk blijkt dat de kosten van een inrichtings-MER variëren tussen *f* 200.000,- en *f* 400.000,-. Factoren die dit mede bepalen zijn de complexiteit van het gebied, de diepgang van de effectenstudie (modellering), het reeds verrichte werk etc.

5.5 Geraadpleegde literatuur

COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE, Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport voor de uitbreiding vuilstortplaats "het Friese Pad" te Emmeloord, Utrecht, 1992

HEIDEMIJ ADVIESBUREAU, Milieu-effectrapport afvalverwerkingsplaats Midden IJssel, Arnhem, 1992

HEIDEMIJ ADVIESBUREAU, Milieu-effectrapport uitbreiding capaciteit stortplaats Spinder, Arnhem, 1992

HEIDEMIJ ADVIESBUREAU, Startnotitie Milieu-effectrapportage uitbreiding vuilstortplaats "het Friese Pad" te Emmeloord, Arnhem, 1991

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER, Handleiding Milieu-effectrapportage, Koninklijke Vermande, Leidschendam, 1987